

PRIMENA CARINSKIH DAŽBINA PRI UVOZU IZ EFTA ZEMALJA

Sporazum o slobodnoj trgovini izmenu Republike Srbije i država EFTA („Sl. glasnik RS - Međunarodni ugovori“, br. 6/2010 - dalje: EFTA Sporazum) počće da se primenjuje za Švajcarsku Konfederaciju, Kneževinu Lihtenštajn i Republiku Srbiju 1.10.2010. godine. Ovaj sporazum će se za preostale dve članice - Island i Kraljevinu Norvešku primenjivati od prvog dana trećeg meseca po deponovanju njihovih instrumenata ratifikacije EFTA sekretarijatu. U nastavku teksta se navode detalji u vezi sa primenom svih carinskih dažbina (stope carine, posebne dažbine i sezonske carine).

Preferencijalne stope carine

Industrijski proizvodi

U delu industrijskih proizvoda EFTA Sporazum je, po ugledu na **Prelazni Sporazum o trgovini i trgovinskim pitanjima izmenu Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane** („Sl. glasnik RS - Međunarodni ugovori“, br. 83/2008 - dalje: Prelazni trgovinski sporazum) i **Sporazum o slobodnoj trgovini izmenu Republike Srbije i Republike Turske** („Sl. glasnik RS - Međunarodni ugovori“, br. 105/2009), asimetričan u korist srpske strane. Uvozne carine pri uvozu srpskih industrijskih proizvoda u EFTA zemlje ukidaju se od dana primene Sporazuma, a prilikom uvoza industrijskih proizvoda iz EFTA zemalja u Srbiju liberalizacija stopa će se odvijati fazno za industrijske proizvode navedene u Aneksu III, odnosno Listama A, B i V.

Postoje četiri grupe industrijskih proizvoda:

- osetljivi proizvodi - Aneks III A,
- veoma osetljivi proizvodi - Aneks III B,
- najosetljiviji proizvodi - Aneks III V,
- neosetljivi proizvodi - van Aneksa III

Dinamika sniženja u odnosu na MFN stopu propisanu Zakonom o Carinskoj tarifi („Sl. glasnik RS“, br. 62/2005, 61/2007 i 5/2009) je navedena u narednoj tabeli.

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
neosetljivi	0	0	0	0	0
III A	40	0	0	0	0
III B	60	40	20	0	0
III V	70	55	40	20	0

Uočava se da se dinamika za prvu godinu primene EFTA Sporazuma poklapa sa drugom godinom primene Prelaznog trgovinskog sporazuma sa EU i iznosi u 2010. godini:

- za osetljive proizvode - 40%
- za veoma osetljive proizvode - 60%
- za najosetljivije proizvode - 70%.
- neosetljivi proizvodi - van Aneksa III

Po isteku tranzicionog perioda, odnosno od 1. januara 2014. godine, svi industrijski proizvodi biće oslobođeni od plaćanja carine. Primena stopa carine za neke proizvode data je u tekstu koji sledi:

- priključci i kontaktni elementi za žice i kablove iz tarifne oznake 8536 90 10 00
  - stopa carine ZCT: 10%
  - Aneks: III A (40% od bazne)
  - stopa EFTA 2010: 4%
- mašine za pakovanje iz tarifne oznake 8422 40 00 00
  - stopa carine ZCT: 1%
  - Aneks: nije navedeno u III (40% od bazne)
  - stopa EFTA2010: 0%
- šipke od gvožđa iz tarifne oznake 7214 99 10 00
  - stopa carine ZCT: 5%
  - Aneks: III B (60% od bazne)
  - stopa EFTA2010: 3%
- hartija 80 gr/m² iz tarifne oznake 4802 55 90 00
  - stopa carine ZCT: 5%
  - Aneks: III A (40% od bazne)
  - stopa EFTA2010: 2%
- ručni časovnici iz tarifne oznake 9102 21 00 00
  - stopa carine ZCT: 10%
  - Aneks: III B (60% od bazne)
  - stopa EFTA2010: 6%
- akrilne boje iz tarifne oznake 3208 20 90 00
  - stopa carine ZCT: 8%
  - Aneks: III B (60% od bazne)
  - stopa EFTA2010: 4.8%
- preparati za šminkanje usana iz tarifne oznake 3304 10 00 00
  - stopa carine ZCT: 15%
  - Aneks: III C (70% od bazne)
  - stopa EFTA2010: 10.5%

Poljoprivredni proizvodi

Države EFTA nemaju zajedničku poljoprivrednu politiku, tako da su koncesije za osnovne poljoprivredne proizvode pregovarane bilateralno sa svakom članicom pojedinačno. Svaki od ovih bilateralnih sporazuma ima po dve liste koje sadrže međusobno odobrene koncesije za poljoprivredne proizvode. **Primena stopa carine za neke osnovne poljoprivredne proizvode data je u tekstu koji sledi:**

- edam iz tarifne oznake 0406 90 23 00
  - stopa carine ZCT: 30%
  - Island: 10.8 %
  - Norveška: 27%

Švajcarska:	30%
Lihtenštajn:	30%
- paradajz iz tarifne oznake 0702 00 00 00

stopa carine ZCT:	30%
Island:	30%
Norveška:	30%
Švajcarska:	30%
Lihtenštajn:	30%
  - jabuke iz tarifne oznake 0808 10 10 10

stopa carine ZCT:	15%
Island:	15%
Norveška:	15%
Švajcarska:	10%
Lihtenštajn:	10%

Kada je reč o prerađenim poljoprivrednim proizvodima (PAPs) svaka EFTA članice je pojedinačno odobrila Srbiji pristup svom tržištu, a on je generalno na nivou koji imaju članice EU. S druge strane, Srbija je EFTA državama obezbedila nivo približan nivou liberalizacije koji je odobren EU za drugu ili treću godinu primene, u zavisnosti od proizvoda. **Ove koncesije sadržane su u Protokolu A uz Sporazum i to u Tabeli 1 - Carinske koncesije EFTA, a u Tabeli 2 - Carinske koncesije Srbije. Primena stopa carine za neke proizvode iz Protokola A data je u nastavku:**

- kukuruz šećerac iz tarifne oznake 0710 40 00 00

stopa carine ZCT:	20%
stopa EFTA 2010:	18%
- jogurt iz tarifne oznake 0403 10 51 00

stopa carine ZCT:	20%
stopa EFTA 2010:	20%
stopa EFTA 2011:	16%

Ribe i ostali morski plodovi su obuhvaćeni Aneksom II, kojim je propisano da Srbija ima pristup EFTA tržištu kao članice EU, a EFTA države su dobile nivo liberalizacije koji je odobrila EU. Carine i dažbine jednakog dejstva kao carine, na uvoz i izvoz za proizvode navedene u Tabeli 1 poreklom iz Srbije ili država EFTA biće ukinute danom stupanja na snagu ovog sporazuma, a koncesije koje je Srbija dala na uvoz proizvoda poreklom iz država EFTA koje se odnose na sniženje carinskih stopa i dažbina jednakog dejstva kao carine sadržane su u Tabeli 3 ovog aneksa. **Primeri naplate carine za neke ribe su dati u nastavku:**

- šaran iz tarifne oznake 0301 93 00 00

stopa carine ZCT:	30%
stopa EFTA2010:	25.5%
- pastrmke iz tarifne oznake 0302 11 10 00

stopa carine ZCT:	30%
stopa EFTA2010:	22.5%

Preferencijalne stope carine koje će se primenjivati u 2010. godini pri uvozu robe poreklom iz EFTA država su unete u novu **Uredbu o usklađivanju nomenklature Carinske tarife za 2010. godinu („Sl. glasnik RS“, br. 66/2009)**, koja će početi da se primenjuje od 1.10.2010. godine. Takođe, za primenu EFTA Sporazuma je u toj uredbi, u Delu IV koji sadrži tabele sa kvotama pri preferencijalnom uvozu, dodata nova Tabela 6 sa kvotama pri preferencijalnom uvozu iz EFTA država - Švajcarske i Lihtenštajna.

Posebne dažbine

Prilikom uvoza poljoprivrednih proizvoda iz država EFTA u Srbiju posebne dažbine (prelevmani) će se naplaćivati u skladu sa **Odlukom o određivanju poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda za koje se plaća posebna dažbina pri uvozu i iznosu posebne dažbine („Sl. glasnik RS“, br. 109/2009)**, odnosno tačkom 4. te odluke prema kojoj se posebna dažbina pri uvozu poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda poreklom iz zemalja sa kojima Republika Srbija ima zaključene sporazume o slobodnoj trgovini naplaćuje u skladu sa odredbama tih sporazuma. Ovo će u zavisnosti od proizvoda i za EFTA države značiti različitu primenu posebne dažbine. U tekstu koji sledi dato je nekoliko karakterističnih primera:

- paradajz iz tarifne oznake 0702 00 00 00
  - prelevman: 12 din/kg
  - Island: 12 din/kg
  - Norveška: 12 din/kg
  - Švajcarska: 7.2 din/kg
  - Lihtenštajn: 7.2 din/kg
- edam iz tarifne oznake 0406 90 23 00
  - prelevman: 80 din/kg
  - Island: 28.8 din/kg
  - Norveška: 60 din/kg
  - Švajcarska: 80 din/kg
  - Lihtenštajn: 80 din/kg
- jabuke iz tarifne oznake 0808 10 10 10
  - prelevman: 10 din/kg
  - Island: 10 din/kg
  - Norveška: 10 din/kg
  - Švajcarska: 6.7 din/kg
  - Lihtenštajn: 6.7 din/kg
- šaran iz tarifne oznake 0301 93 00 00
  - prelevman: 20 din/kg
  - EFTA 2010: 17 din/kg
- kukuruz šećerac iz tarifne oznake 0710 40 00 00
  - prelevman: 18 din/kg
  - EFTA 2010: 15 din/kg

Sezonske carine

Prilikom uvoza poljoprivrednih proizvoda iz država EFTA u Srbiju sezonske carine će se naplaćivati u skladu sa ***Odlukom o sezonskim carinskim stopama na uvoz određenih poljoprivrednih proizvoda („Sl. glasnik RS“, br. 27/2010)***. Primenjuje se kolona (4) „osim za uvoz iz EZ“, u punom iznosu u visini od 20%, s obzirom EFTA Sporazumom nisu propisana oslobođenja od plaćanja sezonske carine.